

Asia: VN/26873/2024

Lausuntopyyntö: Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpano; työryhmän mietintö

Direktiivin suhde nykytilaan

Mitä huomioita teillä on kansallisen nykytilan ja direktiivin suhteen arvioinnista? Pyydämme arviossanne keskittymään siihen, mitä direktiivi näkemyksenne mukaan edellyttää vähimmäistasolla.

-

Keskeiset ehdotukset

Mikä on näkemyksenne esityksen keskeisistä ehdotuksista ja suhteesta direktiivin edellyttämään vähimmäistasoon? Pyydämme kommentoimaan jokaista kohtaa erikseen kunkin otsikon alle.

-

Asianomistajan suojelun tarpeen arviointia koskeva ehdotus

-

Rikoslain muuttamista koskeva ehdotus

-

Ehdotus erityisen suojelun tarpeessa olevan asianomistajan kuulustelua koskevien säännösten laajentamisesta koskemaan seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajan lasta tai asianomistajan kanssa samassa kotitaloudessa asuvaa hänestä riippuvaisessa asemassa olevaa henkilöä, joka on muodollisesti rikosprosessissa todistajan asemassa

-

Ehdotus asianomistajan yhteystietojen välittämistä tukipalveluihin koskevan säännöksen laajentamisesta koskemaan erityisen suojelun tarpeessa olevaa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaa

-

Ehdotus yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävästä jatkossa seurata ja arvioida Istanbulin sopimuksen ohella NKV-direktiivin tarkoittamia toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja

-

Seri-tukikeskuksia koskeva ehdotus

-

Seri-tukikeskuksiin liittyvä muutosehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin

-

Vaikutukset

Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan? (Esimerkiksi ihmisryhmiin kohdistuvat vaikutukset)

-

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Onko jokin muu tapa, jolla direktiivin edellyttämät vähimmäisvelvoitteet voitaisiin toteuttaa?

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Miten kommentoitte mietinnön näkemyksiä, jotka koskevat suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestystä (mietinnön jakso 11)?

-

Muut havaintonne ja kommenttinne esitysluonnoksesta

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muut havaintonne ja kommenttinne direktiivin vähimmäisvelvoitteita pidemmälle menevistä (kansallisista) tarpeista naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleiset huomiot mietinnöstä

Työryhmän ehdottamat lakimuutokset ovat kannatettavia. Esitetyillä toimenpiteillä saavutettaneen direktiivin edellyttämä kansallinen vähimmäistaso naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue kuitenkin korostaa, että direktiivin minimitason täyttäminen ei yksin riitä ratkaisemaan väkivallan monimuotoistuvia haasteita. Lainsäädännön uudistamisen rinnalla on panostettava merkittävästi laaja-alaiseen ennaltaehkäisyyn, ilmiöiden juurisyihin puuttumiseen sekä palvelujärjestelmän riittävään resursointiin. Lakimuutosten toimeenpanossa on huomioitava hyvinvointialueiden olemassa olevat lakisääteiset tehtävät ja varmistettava rahoitus mahdollisten uusien velvoitteiden jalkauttamiseen.

Kunniaan liittyvä väkivalta ja tekijöihin kohdistuvat interventiot

Yhteiskunnallinen polarisaatio ja monikulttuurisuuden lisääntyminen tuovat mukanaan uusia haasteita väkivallan vastaiselle työlle. Tämä kehitys vaatii erityisesti tyttöihin ja naisiin kohdistuvan väkivallan erityispiirteiden sekä kunniaan liittyvän väkivallan juurisyiden syvällistä ymmärtämistä sekä niihin vaikuttamista hyvinvointialueen perus- ja erityispalveluissa.

Ennaltaehkäisy ja tunnistaminen: Viranomaisten, järjestöjen ja sote-ammattilaisten osaamista kunniaan liittyvän väkivallan tunnistamisessa ja varhaisessa puuttumisessa on vahvistettava järjestelmällisellä täydennyskoulutuksella osana operatiivista toimintaa.

Tekijöihin kohdistuvat toimenpiteet: Väkivallan kokijoiden suojelun ja tukemisen lisäksi tarvitaan vahvempaa painotusta suoraan väkivallan tekijöihin kohdistuviin interventioihin ja kuntoutusohjelmiin. Väkivaltaisen käyttäytymisen ennalta ehkäisyyn ja -katkaisuun tähtäävät

ohjelmat ovat avainasemassa uusiutuvan väkivallan estämisessä ja pysyvän muutoksen aikaansaamisessa.

Digitaalinen väkivalta

Digitaalisen väkivallan torjunta edellyttää jatkuvaa valmiutta reagoida nopeasti kehittyvän teknologian luomiin uusiin ilmiöihin ja tekemuotoihin esimerkiksi tekoälysovellusten väärinkäyttöön, digitaaliseen vainoamiseen sekä paikkatietojen luvattomaan seurantaan.

Vaikutukset sote-palveluihin: Digitaalinen väkivalta ja vaino näkyvät yhä useammin sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkuuksissa, mikä vaatii työntekijöiltä uutta osaamista asiakasturvallisuuden ja turvasuunnitelmien laadinnassa.

Painopiste ennaltaehkäisyssä: Digitaalisen väkivallan tunnistaminen vaatii viranhaltijatasolla tiivistä monialaista yhteistyötä opetustoimen, nuorisotoimen ja hyvinvointialueen perhepalveluiden välillä jo varhaisessa vaiheessa.

Resursointi ja poikkihallinnollinen yhteistyö

Kustannusvaikutusten kompensointi: Uudet velvoitteet lisäävät hyvinvointialueiden palvelutarpeita ja asiakasmääriä. Tämä on huomioitava valtionrahoituksessa perustuslaillisen rahoitusperiaatteen mukaisesti.

Tiedonkulun sujuvuus: Moniammatillisen yhteistyön ja tiedonkulun lainsäädännöllisiä esteitä on purettava hyvinvointialueen, poliisin ja kolmannen sektorin välillä, jotta riskinarviointi ja asiakasohjaus toimivat saumattomasti ilman viiveitä.

Järjestöyhteistyön turvaaminen: Väkivallan vastainen työ vaatii hyvinvointialueen omien palvelujen rinnalle järjestöjen tarjoamia erityispalveluita. Niiden toimintaedellytykset ja kumppanuudet on turvattava pitkäjänteisesti palveluketjujen eheyden takaamiseksi.

Tuovinen Tiia
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue